

I dag lever jeg af min lidenskab

Ulykken tvang whip-lashskadede Marianne Bløndal til at satse på et nyt arbejdsliv

Af Birgitte R. Sønderborg

Foto: Lars Bahl

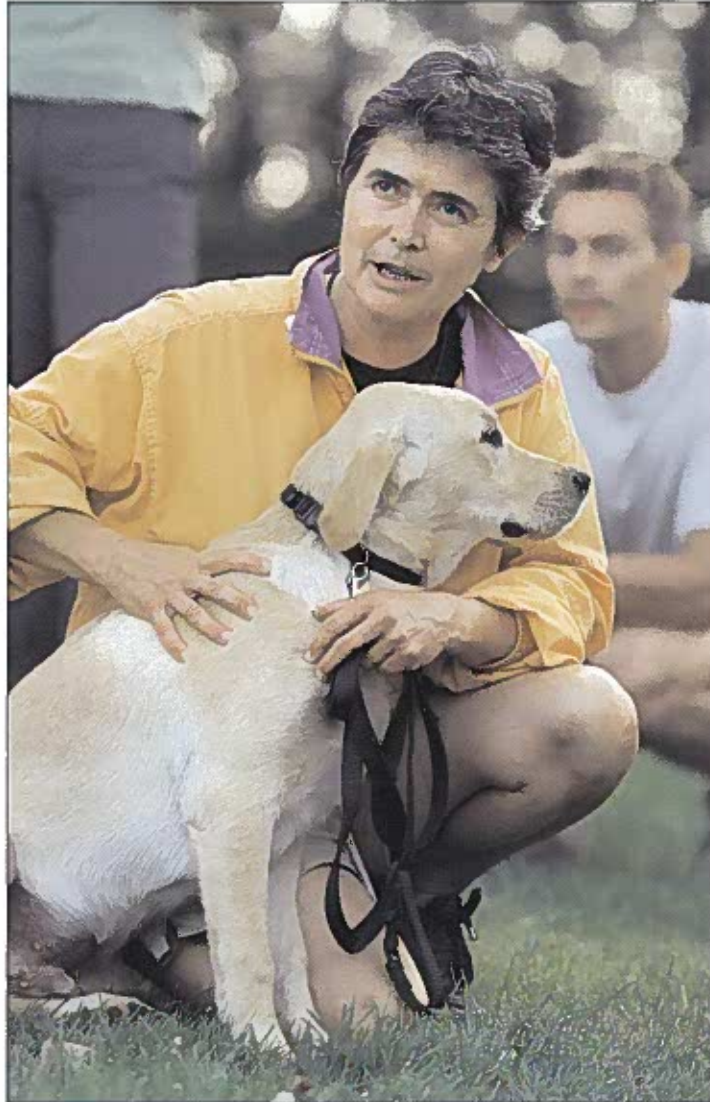
15 hundeejere fylder godt op på gårdspladsen med biler, kørestole og deres firbenede påhæng. Midt i al denne gøen og bjæffen går 51-årige Marianne Bløndal afslappet og veloplagt rundt og hilser på nye kunder. Hun ligner et menneske, som er havnet på den rette hylde.

For nogle år siden så situationen helt anderledes ud. Efter en trafikulykke i 1987 skulle Marianne Bløndal først igennem et langstrakt sygdomsforløb, en retssag på elleve år og en skilsmisse.

I dag har hun indledt et nyt liv. Med hundepension og hundetræning - efter at hun mistede sit gamle job - og i et nyt parforhold med Poul, der deler hendes store glæde og interesse for hunde.

Allerede som barn fulgte hundene efter Marianne.

- Det er en gave, som jeg altid har haft og som nu er ved at give mig en ny levevej, fortæller Marianne Bløndal, da PTU-NYT besøger hende på gården

- Jeg kan ikke have stillesiddende arbejde efter påkørslen, hvor jeg fik talrige ledskred i ryg, nakke og lænd.

ved Skævinge i Nordsjælland.

At dømmen efter interessen for hvalpetræningstimen er der stor efterspørgsel efter hendes hunde-knowhow.

Denne dag er bl.a. Helle Wilson, lededigtpatient i kørestol, mødt op med Sofie, som skal til at lære at hoppe op i skødet med genstande til sin ejer.

- De mange smerter efter ulykken viste mig, hvor meget glæde man som bevægelses-

hæmmet har af en hund, der henter og samler ting op. Det letter dagligdagen og giver samtidig et ubeskriveligt dejligt venskab.

Marianne Bløndal er tilknyttet Frederiksværk Dyrehospital som adfærdsspecialist og har ud over almindelig træning skabt sig en niche som hundetræner for handicappede.

Valgte fælles arbejdsliv

Men først skulle hun igennem

et langstrakt, smertefuldt sygdomsforløb, udløst af et færdselsuheld i 1987, en skilsmisse, en retssag på elleve år og en ny forelskelse i Poul, der er narko-hundefører.

- Jeg skulle sælge en hund til ham og det blev først til venskab og siden noget dybere. Vi er begge bidt af hunde og jeg var klar over, at der snart skulle ske noget nyt, da jeg blev ved med at skranke fysisk i mit gamle arbejde som sekretær.

- Problemet er jo, at jeg ikke kan have stillesiddende arbejde efter påkørslen, hvor jeg fik talrige ledskred i ryg, nakke og lænd.

Over ti år efter ulykken blev sygdommen ved med at vise nye facetter. F.eks. da det nyforelskede par købte deres første bolig sammen. Et hus med trapper.

- Det gav mig enorme smerter og sendte mig helt ned i kul-kælderens også psykisk. Så blev vi enige om at tage et konsekvent valg. Vi besluttede at satse på et fælles arbejdsliv omkring hunde på en landejendom. Jeg startede med revalideringsstøtte i syv måneder og blev derefter selvstændig, fortæller hun.

Lille Juleaften sidste år flyttede parret ind på Taastrupgaard, som krævede en del knofedt, før de firbenede pensionærer i sommer kunne rykke ind i deres feriepension.

- Vi er begge et halvt hun-

Marianne Bløndal instruerer kørestolsbruger Helle Wilson i at tumle hvalpen Sofie.

dred år og pensionsalderen er ikke så langt væk. Det passer os fint med vores hunderier, selv om vi kommer op i årene. Når Poul går på pension, vil han også være med i driften. Men foreløbig er det mest mig, som kører bixsen, siger Marianne Bløndal.

En rigtig handicaphund

Blandt sine handicappede kunder har Marianne også en kvinde, som efter en hjerne-svulst-operation bruger rollator.

- Denne kvinde har fået en noget vild krabat af en hund, som slet ikke egner sig til opgaven. Hunde har forskellige personligheder, også inden for den enkelte hunderace, og det skal man være opmærksom på, når man vælger sin hundehvalp.

Der er dem med krudt i og så er der de mere afdæmpede og føjelige.

Allerede fra de er nyfødte kan Marianne Bløndal teste hundens personlighed ved at iagttage samspillet med moderen og hvalpene.

- Derudover mentaltester jeg selv hvalpen ved at anvende en strygningsteknik, som minder meget om tævens brug af tungen. Ved forskellige berøringsprovokationer ned langs nakke, skulder, ryg og lænd kan jeg med ret stor sikkerhed fremprovokere den "voksne udgave af stumpe" siger hun.

Mariannes store viden om hundeadfærd fik et par ekstra dimensioner de år efter ulykken i 1987, hvor "hun ofte lå og flød på gulvet på grund af

smerter," som hun selv udtrykker det.

- Da havde jeg masser af tid til at iagttage mine hunde og det gav mig et dybt indblik i hundenes indbyrdes sprog. Som hundeejer skal man lære at forstå sin hund ved at kunne tyde dens reaktioner og adfærd ud fra og på baggrund af egen brug af det såvel direkte som indirekte kropssprog. Det er det jeg underviser i. Jeg lærer mennesker at behandle deres hund som en hund og ikke som et menneske, siger hundekenderen, der er ved at skrive en bog om hvalpe.

Ud af mareridtet

På en gammel stol lige inden for stuedøren ligger to par pastelfarvede balletsko i pige-

størrelse. Et konkret minde om, at Marianne begyndte sit liv med at bruge sine ben som aspirant til den Kgl. Balletskole og nu, 40 år senere, er hendes ben igen blevet et vigtigt arbejdsredskab.

- Jeg sakser med benene ligesom en skiløber og markerer hunden forskellige steder på kroppen, når jeg går ved siden af dem under træningen. Jeg har altid været aktiv fysisk og har derfor en god stærk kropsfornemmelse. Derfor vidste jeg også, at der var en grund til at jeg havde det så skidt efter ulykken, fortæller hun.

Ulykken skete en novemberdag i 1987, da hun holdt stille i et kryds. Pludselig blev hendes bil påkørt bagfra med ca. 60-70 km/t og kastet frem tværs

gennem en militærkolonne ind i et autoværn og tilbage i den modkørende trafik, hvor den skrællede to biler, inden den havnede i banen ved siden af. Hun slap tilsyneladende uden synlige alvorlige skrammer selvom den kraftige Volvo var næsten totalskadedet. Men den diagnose holdt ikke længe.

- De næste tre-fire år var et mareridt. Jeg havde isnen i hele kroppen, svært ved at styre mine bevægelser og smerter i nakke, ryg og lænd - ja stort set i hele kroppen.

Disse skavanker passede dårligt med hendes daværende stillesiddende arbejde som sekretær i Tisvilde Statsskovdistrikt.

Marianne Bløndal klarede de første år på bedste beskub med højt sygefravær og et rummeligt flextidssystem udløst af ren nød.

- Jeg måtte simpelthen arbejde, når jeg ikke havde ondt. Uanset om det var aften eller weekend. Men til sidst kunne min arbejdsgiver ikke længere være tjent med fraværet.

To år efter ulykken blev hun skilt, dog ikke på grund af ulykken.

Nu fulgte en lang række behandlingsforsøg hos forskellige specialister. Kiropraktoren kunne fjerne smerterne for en tid, men de kom igen. Et højdepunkt var kontakt med overlæge i fysiurgi Johannes Foss-green, der kunne sætte sine trænedede fingre på alle de ømme steder.

- Rent forsikringsmæssigt satte han mængden til 50% på grund af de mange følger efter de talrige leds kred i såvel øvre som nedre ryg. Jeg havde også kontakt med dr. Carsten Tjell, som har skrevet doktordisputat om whiplash. Begge højt anerkendte specialister argumente-

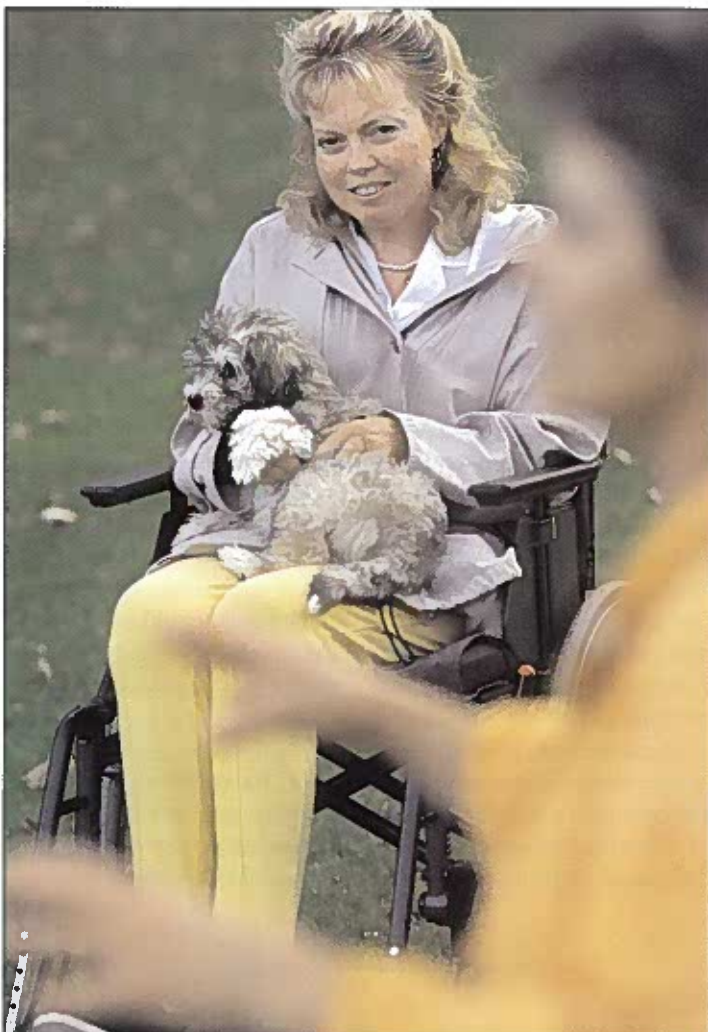
rede for mig i retten, men jeg fik kun anerkendt 35% erhvervsevnetab og 15% mængdegrad.

- Men efter 11 år og masser af udgifter havde jeg fået nok. Jeg tager kun sagen op igen,

hvis der viser sig noget nyt, siger hun.

Lytter til min krop

Midt i den forbedrede livskvalitet med hundene er smerterne, synsforstyrrelser og huller i hu-

kommelsen dog stadig uomgængelige realiteter.

- De er der desværre på livstid. Men de fysiske skavanker "taler jeg pænt til" - efter at have bandet godt og grundigt. Man skal tale pænt til "sig", så kan selv det ben, der næsten ikke kan flyttes, alligevel flyttes lidt, eller bare lidt, og det er i sig selv en sejr.

Marianne Bløndal råder andre whiplashskadede til at være god ved kroppen. Dyrke den og holde den i form. Lytte til den, så man kender sine begrænsninger.

Psykologisk er det også vigtigt at stå ved sin sygdom, selv om den ikke skal fylde hele ens liv.

- Jeg forsøger ikke at skjule mine skavanker længere, f.eks. hvis jeg taber tråden i en samtale eller under et foredrag. Så beder jeg om en reminder og fortsætter. Jeg er ikke længere flov over den svaghed og det giver mig styrke.

Kommunen har været efter Marianne Bløndal med krav om arbejdsprøvning. Men det ville hun ikke acceptere.

- Jeg har arbejdet hele mit liv og jeg ved hvad jeg kan og måske endnu vigtigere nu, hvad jeg ikke kan. Jeg skal hverken lægge æg i bakker eller noget som helst andet. Skulle det komme dertil, vil jeg hellere lære hønen at vende røven til og lægge ægget direkte i bakken! Så talte vi ikke mere om det og jeg fik et tilskud over revalideringen til at starte min virksomhed op, fortæller Marianne Bløndahl.

- I dag klarer jeg mig selv uden offentlig støtte.

Marianne Bløndal
pimpernels@mail.tele.dk
tlf. 48 21 25 21